
ОФІЦІЙНО

ОФІЦІЙНИЙ ПЕРЕКЛАД.
Засвідчено МЗС України від 01.07.2002 р.

КОНВЕНЦІЯ № 108 РАДИ ЄВРОПИ

ПРО ЗАХИСТ ОСІБ У ЗВ'ЯЗКУ З АВТОМАТИЗОВАНОЮ ОБРОБКОЮ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

Страсбург, 28.01.1981 р.

Преамбула

Держави-члени Ради Європи, які підписали цю Конвенцію, враховуючи, що метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами, зокрема на основі поваги до верховенства права, а також прав людини і основних свобод; зважаючи на доцільність поширення гарантій прав і основних свобод кожної людини, і зокрема, права на повагу до особистого життя, з огляду на зростання транскордонного потоку персональних даних, які піддаються автоматизованій обробці; підтверджуючи в той же час свою відданість свободі інформації незалежно від кордонів; визнаючи необхідність узгодження основоположних цінностей поваги до особистого життя та безперешкодного обміну інформацією між народами; погодились про таке:

Глава I – Загальні положення

Стаття 1 – Предмет і мета

Метою цієї Конвенції є забезпечення на території кожної Сторони для кожної особи, незалежно від її громадянства або місця проживання, поваги її прав і основних свобод, і зокрема її права на особисте життя, стосовно автоматизованої обробки персональних даних, що її стосуються (“захист даних”).

Стаття 2 – Визначення

Для цілей цієї Конвенції:

- a) “персональні дані” означають будь-яку інформацію, яка стосується конкретно визначеної особи або особи, що може бути конкретно визначеною (“суб’єкт даних”);
- b) “файл даних для автоматизованої обробки” означає будь-який масив даних, що піддається автоматизованій обробці;
- c) “автоматизована обробка” включає такі операції, що здійснюються повністю або частково за допомогою автоматизованих засобів: зберігання даних, виконання логічних та/або арифметичних операцій з цими даними, їх зміни, знищення, вибірка або поширення;
- d) “контролер файлу” означає фізичну чи юридичну особу, державний орган, установу або будь-який інший орган, що уповноважений відповідно до внутрішнього законодавства вирішувати, якими повинні бути цілі файлу даних для автоматизованої обробки, які категорії персональних даних мають зберігатися та які операції мають здійснюватися з ними.

Стаття 3 – Сфера застосування

1. Сторони зобов’язуються застосовувати цю Конвенцію до файлів персональних даних для автоматизованої обробки та до автоматизованої обробки персональних даних у державному та приватному секторах.

2. Будь-яка Держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, схвалення чи приєднання або в будь-який інший час після цього може повідомити шляхом заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи про те, що вона:

а) не застосовуватиме цю Конвенцію до певних категорій файлів персональних даних для автоматизованої обробки, перелік яких буде зданий на зберігання. Однак, у цей перелік вона не включатиме категорії файлів даних для автоматизованої обробки, які згідно з її внутрішнім законодавством підпадають під дію положень про захист даних. Відповідним чином, вона вноситиме зміни до цього переліку шляхом нової заяви у випадках, коли згідно з її внутрішнім законодавством під дію положень про захист персональних даних підпадають додаткові категорії файлів персональних даних для автоматизованої обробки;

б) також застосовуватиме цю Конвенцію до інформації, яка стосується груп осіб, асоціацій, фондів, компаній, корпорацій та будь-яких інших установ, що безпосередньо чи опосередковано складаються з окремих осіб, незалежно від того, чи мають такі установи статус юридичної особи, чи ні;

с) також застосовуватиме цю Конвенцію до файлів персональних даних, які не піддаються автоматизованій обробці.

3. Будь-яка Держава, що поширила сферу застосування цієї Конвенції шляхом будь-якої із заяв, передбачених у підпункті 2.b або с вище, може повідомити у згаданій заяві, що таке поширення дії Конвенції стосується лише певних категорій файлів персональних даних, перелік яких буде зданий на зберігання.

4. Будь-яка Сторона, яка шляхом заяви, передбаченої у підпункті 2.a вище, виключила зі сфери застосування цієї Конвенції певні категорії файлів персональних даних для автоматизованої обробки, не може вимагати застосування Конвенції до таких категорій Стороною, яка не виключила їх зі сфери застосування цієї Конвенції.

5. Відповідним чином, Сторона, яка не поширила сферу застосування Конвенції, як це передбачено у підпунктах 2.b і с вище, не може вимагати застосування цієї Конвенції по цих пунктах стосовно Сторони, яка у такий спосіб поширила сферу її застосування.

6. Заяви, передбачені у пункті 2 вище, набирають чинності з моменту набрання чинності Конвенцією для Держави, яка їх зробила, якщо такі заяви були зроблені під час підписання або здачі на зберігання її ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, схвалення чи приєднання, або через три місяці після їхнього отримання Генеральним секретарем Ради Європи, якщо вони були зроблені в будь-який інший час після цього. Такі заяви можуть бути відкликані повністю або частково шляхом подання відповідного повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи. Таке відкликання набирає чинності через три місяці від дати отримання такого повідомлення.

Глава II – Основні принципи захисту даних

Стаття 4 – Обов'язки Сторін

1. Кожна Сторона в межах свого внутрішнього законодавства вживає необхідних заходів з метою запровадження основоположних принципів захисту персональних даних, викладених у цій главі.

2. Такі заходи вживаються не пізніше моменту набрання чинності цією Конвенцією для відповідної Сторони.

Стаття 5 – Якість даних

Персональні дані, що піддаються автоматизованій обробці:

а) отримують та обробляють сумлінно та законно;

б) зберігаються для визначених і законних цілей та не використовуються у спосіб, несумісний з цими цілями;

с) мають бути адекватними, відповідними і не надмірними з точки зору цілей, для яких вони зберігаються;

д) мають бути точними та у разі необхідності мають поновлюватися;

е) зберігаються у форматі, який дозволяє ідентифікувати суб'єктів даних не довше, ніж це необхідно для цілі, для якої такі дані зберігаються.

Стаття 6 – Особливі категорії даних

Персональні дані, що свідчать про расову приналежність, політичні, релігійні чи інші переконання, а також дані, що стосуються здоров'я або статевого життя, не можуть піддаватися автоматизованій обробці, якщо внутрішнє законодавство не забезпечує відповідних гарантій. Це правило застосовується також до персональних даних, що стосуються засудження у кримінальному порядку.

Стаття 7 – Безпека даних

Для захисту персональних даних, що зберігаються у файлах даних для автоматизованої обробки, вживаються відповідні заходи безпеки, спрямовані на запобігання випадковому чи несанкціонованому знищенню або випадковій втраті, а також на запобігання несанкціонованому доступу, зміні або поширенню.

Стаття 8 – Додаткові гарантії для суб'єкта даних

Будь-якій особі надають можливість:

а) встановлювати існування файлу персональних даних для автоматизованої обробки, його головні цілі, а також особу та постійне місце проживання чи головне місце роботи контролера файлу;

б) отримувати через розумні проміжки часу та без надмірної затримки або витрат підтвердження або спростування факту зберігання персональних даних, що її стосуються, у файлі даних для автоматизованої обробки, а також отримувати такі дані у доступній для розуміння формі;

с) вимагати у відповідних випадках виправлення або знищення таких даних, якщо вони оброблялися всупереч положенням внутрішнього законодавства, що запроваджують основоположні принципи, визначені у статтях 5 і 6 цієї Конвенції;

д) використовувати засоби правового захисту у разі невиконання передбаченого у пунктах б і с цієї статті прохання про підтвердження або у відповідних випадках про надання, виправлення або знищення персональних даних.

Стаття 9 – Винятки та обмеження

1. Винятки з положень статей 5, 6 і 8 цієї Конвенції дозволяються лише в межах, визначених цією статтею.

2. Відхилення від положень статей 5, 6 і 8 цієї Конвенції дозволяється у випадках, коли таке відхилення передбачається законодавством Сторони та є у демократичному суспільстві необхідним заходом, спрямованим на:

а) захист державної та громадської безпеки, фінансових інтересів Держави або на боротьбу із кримінальними правопорушеннями;

б) захист суб'єкта даних або прав і свобод інших людей.

3. Обмеження щодо здійснення прав, визначених у пунктах б, с і d статті 8, можуть встановлюватися законодавством стосовно файлів персональних даних для автоматизованої обробки, що використовуються для цілей статистики або наукових досліджень, у випадках явної відсутності небезпеки порушення недоторканості особистого життя суб'єктів даних.

Стаття 10 – Санкції та засоби правового захисту

Кожна Сторона зобов'язується передбачити відповідні санкції та засоби правового захисту від порушень положень внутрішнього права, що запроваджують основоположні принципи захисту персональних даних, визначені у цій главі.

Стаття 11 – Розширення захисту

Жодне з положень цієї глави не тлумачиться як таке, що обмежує або іншим чином перешкоджає можливості Сторони забезпечувати суб'єктам даних більший ступінь захисту, ніж передбачений цією Конвенцією.

Глава III – Транскордонні потоки даних

Стаття 12 – Транскордонні потоки персональних даних та внутрішнє законодавство

1. Стосовно передачі через національні кордони за допомогою будь-яких засобів персональних даних, що піддаються автоматизованій обробці або зібраних з метою їхньої автоматизованої обробки, застосовуються наступні положення.

2. Сторона не може лише з метою захисту недоторканості особистого життя забороняти або зумовлювати спеціальними дозволами транскордонні потоки персональних даних, що передаються на територію іншої Сторони.

3. Незважаючи на це, кожна Сторона має право відступати від положень пункту 2:

а) якщо її законодавство містить конкретні положення для певних категорій персональних даних або файлів персональних даних для автоматизованої обробки, у зв'язку з особливостями цих даних або файлів, за винятком випадків, коли положення іншої Сторони забезпечують аналогічний захист;

б) якщо передача даних здійснюється з її території на територію Держави, що не є Договірною Державою, через територію іншої Сторони, для запобігання порушенню такою передачею законодавства Сторони, згаданої на початку цього пункту.

Глава IV – Взаємна допомога

Стаття 13 – Співробітництво між Сторонами

1. Сторони погоджуються надавати одна одній взаємну допомогу з метою імплементації цієї Конвенції.

2. Для цього:

а) кожна Сторона призначає один або більше органів, назву та адресу яких вона повідомляє Генеральному секретарю Ради Європи;

б) кожна Сторона, яка призначила більше одного органу, зазначає у своєму повідомленні, згаданому в попередньому підпункті, сферу повноважень кожного з них.

3. Орган, призначений однією Стороною, на прохання органу, призначеного іншою Стороною:

а) надає інформацію про своє законодавство та адміністративну практику у галузі захисту даних;

б) відповідно до свого внутрішнього законодавства та виключно з метою захисту недоторканості особистого життя, вживає всіх відповідних заходів для надання фактичної інформації щодо конкретної автоматизованої обробки, яка здійснюється на його території, але за винятком персональних даних, що обробляються.

Стаття 14 – Допомога суб'єктам даних, які проживають за кордоном

1. Кожна Сторона надає допомогу будь-якій особі, яка постійно проживає за кордоном, у здійсненні прав, наданих її внутрішнім законодавством, що запроваджує принципи, визначені у статті 8 цієї Конвенції.

2. Якщо така особа проживає на території іншої Сторони, їй надають можливість подати своє прохання за посередництвом органу, призначеного цією Стороною.

3. Прохання про надання допомоги має містити всі необхідні відомості, що стосуються, між іншим:

а) прізвища, адреси та будь-яких інших відповідних відомостей, які встановлюють особу, що звертається із проханням;

- b) файлу персональних даних для автоматизованої обробки, якого стосується прохання, або його контролера;
- c) мети прохання.

Стаття 15 – Гарантії стосовно допомоги, що надаються призначеними органами

1. Орган, призначений Стороною, який отримав від органу, призначеного іншою Стороною, інформацію, що супроводжує прохання про надання допомоги, або інформацію у відповідь на його власне прохання про надання допомоги, використовує цю інформацію лише для цілей, зазначених у проханні про надання допомоги.

2. Кожна Сторона забезпечує, щоб особи, які працюють у призначеному органі або діють від його імені, мали відповідні зобов'язання щодо зберігання таємності або конфіденційності такої інформації.

3. Призначеному органу на свій власний розсуд і без ясно вираженої згоди суб'єкта даних, що проживає за кордоном, у жодному випадку не дозволяється звертатися згідно з пунктом 2 статті 14 із проханням про надання допомоги від імені відповідної особи.

Стаття 16 – Відхилення прохань про надання допомоги

Призначений орган, до якого направлено прохання про надання допомоги згідно зі статтями 13 або 14 цієї Конвенції, може відмовитися задовольняти таке прохання, тільки якщо:

- a) прохання є несумісним із повноваженнями, якими наділені у галузі захисту персональних даних органи, що відповідають за виконання прохання;
- b) прохання не відповідає положенням цієї Конвенції;
- c) виконання прохання може порушити суверенітет, безпеку або громадський порядок Сторони, якою він був призначений, або права та основні свободи осіб, які знаходяться під юрисдикцією цієї Сторони.

Стаття 17 – Витрати на допомогу та порядок її надання

1. Взаємна допомога, яку Сторони надають одна одній згідно зі статтею 13, та допомога, яку вони надають згідно зі статтею 14 суб'єктам даних, що проживають за кордоном, не може бути підставою для сплати жодних витрат або зборів, за винятком тих, що сплачуються у зв'язку з діяльністю експертів і тлумачів. Витрати або збори у зв'язку з діяльністю останніх сплачуються Стороною, яка призначила орган, що звертається із проханням про надання допомоги.

2. На суб'єкта даних не може покладатися сплата витрат або зборів, пов'язаних із заходами, що були вжиті від його імені на території іншої Сторони, крім витрат або зборів, які на законних підставах сплачуються резидентами такої Сторони.

3. Інші деталі положення щодо надання допомоги, що стосуються, зокрема, форм і процедур, а також використання мов, визначаються безпосередньо між відповідними Сторонами.

Глава V – Консультативний комітет

Стаття 18 – Склад Комітету

1. Консультативний комітет створюється після набрання чинності цією Конвенцією.

2. Кожна Сторона призначає в Комітет одного представника та заступника представника. Будь-яка Держава-член Ради Європи, яка не є Стороною Конвенції, має право бути представленою в Комітеті спостерігачем.

3. Консультативний комітет одноставним рішенням може запропонувати будь-якій Державі, яка не є членом Ради Європи і не є Стороною Конвенції, бути представленою на тому чи іншому засіданні в якості спостерігача.

Стаття 19 – Функції Комітету

Консультативний комітет:

- a) може вносити пропозиції з метою сприяння або покращення застосування Конвенції;
- b) може вносити пропозиції щодо внесення змін та доповнень до цієї Конвенції відповідно до статті 21;
- c) надає свій висновок щодо будь-якої пропозиції про внесення змін та доповнень до цієї Конвенції, які передаються йому на розгляд відповідно до пункту 3 статті 21;
- d) на прохання Сторони може робити висновок з будь-якого питання, що стосується застосування цієї Конвенції.

Стаття 20 – Процедура

1. Консультативний комітет скликається Генеральним секретарем Ради Європи. Його перше засідання відбувається протягом дванадцяти місяців після набрання чинності цією Конвенцією. У подальшому він збирається щонайменше один раз на два роки і у будь-якому разі, коли одна третина представників Сторін вимагає його скликання.
2. Кворум засідання Консультативного комітету складає більшість представників Сторін.
3. Після кожного свого засідання Консультативний комітет подає Комітету Міністрів Ради Європи доповідь про свою роботу та про стан виконання Конвенції.
4. Відповідно до положень цієї Конвенції, Консультативний комітет складає свій власний регламент.

Глава VI – Зміни

Стаття 21 – Зміни

1. Зміни та доповнення до цієї Конвенції можуть пропонуватися Стороною, Комітетом Міністрів Ради Європи або Консультативним комітетом.
2. Будь-яка пропозиція про внесення зміни надсилається Генеральним секретарем Ради Європи Державам-членам Ради Європи та кожній Державі, що не є членом Ради Європи, яка приєдналася до цієї Конвенції або якій було запропоновано приєднатися до неї відповідно до положень статті 23.
3. Крім того, будь-які зміни, запропоновані Стороною або Комітетом Міністрів, надсилається Консультативному комітету, який подає Комітету міністрів свої висновки щодо цих запропонованих змін.
4. Комітет Міністрів розглядає запропоновані зміни та будь-які висновки, подані Консультативним комітетом, і може затвердити зміни.
5. Текст будь-якої зміни, затверджений Комітетом Міністрів відповідно до пункту 4 цієї статті, надсилається Сторонам для прийняття.
6. Будь-які зміни, затверджені відповідно до пункту 4 цієї статті, набирають чинності на тридцятий день після того, як усі Сторони поінформували Генерального секретаря про їх прийняття.

Глава VII – Заключні положення

Стаття 22 – Набуття чинності

1. Ця Конвенція відкрита для підписання Державами-членами Ради Європи. Вона підлягає ратифікації, прийняттю або схваленню. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття чи схвалення здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.
2. Ця Конвенція набуває чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати, на яку п'ять Держав-членів Ради Європи висловили свою згоду на обов'язковість для них цієї Конвенції відповідно до положень попереднього пункту.
3. Для будь-якої Держави-члена, яка згодом висловить свою згоду на обов'язковість для неї цієї Конвенції, вона набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати здачі на зберігання ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи схвалення.

Стаття 23 – Приєднання Держав, що не є членами Ради Європи

1. Після набуття чинності цією Конвенцією, Комітет міністрів Ради Європи може запропонувати будь-якій Державі, яка не є членом Ради Європи, приєднатися до цієї Конвенції шляхом рішення, що приймається більшістю голосів, передбаченою у статті 20.d Статуту Ради Європи, і одностайним голосуванням представників Договірних Держав, які мають право засідати в Комітеті.

2. Для будь-якої Держави, що приєдналася до цієї Конвенції, Конвенція набуває чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати здачі на зберігання документа про приєднання Генеральному секретарю Ради Європи.

Стаття 24 – Територіальні положення

1. Будь-яка Держава, під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, схвалення чи приєднання, може визначити територію (території), до якої (яких) застосовуватиметься ця Конвенція.

2. Будь-яка Держава може, в будь-який інший час після цього, шляхом подання заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи поширити дію цієї Конвенції на будь-яку іншу територію, визначену в цій заяві. Конвенція набирає чинності щодо такої території в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати отримання такої заяви Генеральним секретарем.

3. Будь-яка заява, зроблена відповідно до двох попередніх пунктів, може бути відкликана стосовно будь-якої території, визначеної у цій заяві, шляхом подання відповідного повідомлення на ім'я Генерального секретаря. Відкликання набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення шестимісячного періоду від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 25 – Застереження

Жодне застереження щодо положень цієї Конвенції не дозволяється.

Стаття 26 – Денонсація

1. Будь-яка Сторона може в будь-який час денонсувати цю Конвенцію шляхом подання відповідного повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.

2. Така денонсація набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення шестимісячного періоду від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 27 – Повідомлення

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє Держави-члени Ради Європи та будь-яку Державу, що приєдналася до цієї Конвенції, про:

- a) будь-яке підписання;
- b) здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або будь-якого документа про прийняття, схвалення чи приєднання;
- c) будь-яку дату набрання чинності цією Конвенцією відповідно до статей 22, 23 та 24;
- d) будь-яку іншу дію або повідомлення, що стосуються цієї Конвенції.

На посвідчення чого нижчепідписані, належним чином на те уповноважені представники підписали цю Конвенцію.

Вчинено у Страсбурзі 28 дня січня місяця 1981 року, англійською та французькою мовами, причому обидва тексти є однаково автентичними, в одному примірнику, який зберігатиметься в архівах Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає завірені копії цієї Конвенції кожній Державі-члену Ради Європи та будь-якій Державі, якій було запропоновано приєднатися до цієї Конвенції.

